

WYSTAWY I ZGROMADZENIA.

Międzynarodowy kongres leśny w r. 1913. w Paryżu.

(Wedle informacyi sprawozdawcy c. k. Ministerstwa rolnictwa).

W czasie od 16. do 22. czerwca 1913 odbył się w Paryżu pod patronatem rządu, a na skutek starań stowarzyszenia turystycznego francuskiego „Touring Club de France“ międzynarodowy kongres leśny. Biorąc pod uwagę szczegóły, przez kogo ten kongres został zwołany, powstaje pytanie, skąd się wzięło, że stowarzyszenie, służące głównie turystyce, tego dla gospodarstwa ogólnego tak ważnego zadania się podjęło. Otóż stowarzyszenie to łączy z turystyką także pojęcie o krajobrazowej piękności własnego kraju. W szczególności stara się oświecić ludność o skarbach, jakie ona w piękności natury danej okolicy posiada. Do tego przyczynia się nasamprzód las. Tymczasem w okolicach górzystych Francyi niema (podobnie jak i u nas) należytego zrozumienia potrzeby utrzymania lasu, jako też konieczności zalesienia nieużytecznych przestrzeni. Brak tego zrozumienia znaleźć można (podobnie jak i u nas) tak u osób prywatnych, jak i u gmin zbiorowych, a objawia się to zaniedbywaniem ulepszeń, bądź to pastwisk, bądź też przestrzeni bezleśnych. Popiera zatem rzeczzone towarzystwo swoje cele różnymi sposobami, między innymi także wydawaniem dzieł (Manuel de l'Arbre), które rozszerza po szkołach ludowych, wskutek czego mogą nauczyciele, wedle planu przez ministerstwa rolnictwa i oświaty zatwierdzonego, wpajać w dzieci szkolne zrozumienie potrzeby utrzymania lasu. Temu samemu celowi zadość czynić mają także istniejące, a przez rzeczzone towarzystwo do życia powołane stowarzyszenia — których istnieje już około 400, — umożliwiające dzieciom szkolnym zakładanie i prowadzenie rozsadniczków i zachęcające je do utrzymywania tychże i wysadzania uzyskanego materiału (Societés Scolaires Forestières).

Nadto zajmują się towarzystwa turystyczne organizacją wykładów i kursów, urządzeniem zabaw lasowych i świąt sadzenia drzew, a wkońcu popierają bezpośrednio zalesienia nieużytków. Na ten cel wydał rzeczony

klub w ostatnich 6 latach około 250.000 franków. Widzimy zatem, że czynność rzeczonoego klubu w kierunku utrzymania lasu i jego pomnożenia jest bardzo wydatna, a rząd układając projekta ustaw z istnieniem lasu styczność mających, powołuje go do współdziałania.

Kongres sam otworzony został dnia 16. czerwca 1913 gorącą przemową ministra rolnictwa, w której ten podniósł wielką wagę lasu w gospodarstwie natury, nadmienił o istnieniu ustawy, która niedawno w życie weszła, a która zabezpiecza istnienie lasu i jego lepsze sposoby zagospodarowywania i popiera zalesienia i wyraził zapatrywanie, że jeszcze dalsze zarządzenia są konieczne. Wedle jego zdania państwo powinno jak najwięcej lasów nabywać, a on przyczynia się do tego w ten sposób, iż wstawia znaczniejsze na ten cel potrzebne środki, wkońcu zaś wyraził swe zapatrywanie, że konieczną jest zmiana istniejącego opodatkowania lasu, gdyż ono obciąża nadmiernie posiadłość leśną prywatną.

Wśród referentów, którzy pewne działy do referowania objęli, stanęli w pierwszym rzędzie z nader licznymi i aktualnymi referatami francuscy leśnicy państwowi i profesorowie szkół leśnych, członkowie „Touring Club'u“ objęli referaty leśne, stojące w łączności z turystyką.

Z rozpraw i uchwał bardziej ogólnego znaczenia, przytaczamy następujące szczegóły:

Uchwała w sprawie stworzenia międzynarodowej komisji leśnej, podobnej do istniejącej już międzynarodowej komisji rolniczej, której zadaniem byłoby: urządzenie kongresów i łączność między rządami i stowarzyszeniami pojedynczych krajów o celach leśnych ogólnych, i chociaż podczas debaty wskazywano na to, że międzynarodowe kongresy rolnicze posiadają zazwyczaj także sekcye leśne, to jednak mimo to zapadła korzystna uchwała; w szczególności bowiem wskazywano na to, że n. p. w czasie kongresu rolniczego we Wiedniu w r. 1907, leśnictwo musiało zbytńo ustąpić. Wybrano zatem też natychmiast komitet w tym celu, do którego należą członkowie komitetu organizacyjnego, prezesi pojedynczych sekcji, niektórzy fachowcy i delegaci pojedynczych państw, które kongres obesały, naturalnie o ile dotyczące państwo uchwałę tę ratyfikuje.

Druga nader ważna, a do podobnej uchwały tego-
rocznego kongresu leśnego austriackiego nader zbliżona
rezolucya kongresu paryskiego, dąży do utworzenia mię-
dzynarodowego instytutu w tym sensie, jak istniejący mię-
dzynarodowy rolniczy instytut w Rzymie. Wprawdzie ten
ostatni objął także i leśnictwo, lecz ten dział gospodarki
ogólnej, t. j. leśnictwo, ustępuje na drugi plan wobec ogro-
mu robót i prac, które daje rolnictwo. Dlatego okazuje się
potrzeba specjalnego instytutu dla spraw leśnictwa, któ-
rego zadaniem byłoby: przeprowadzanie statystycznych
badań powierzchni leśnych, rodzajów drzew, warunków
produkcji, rozmiarów tejże i sposobów spieniężenia we
wszystkich krajach, badania nad szkodnikami drzew leś-
nych, technicznymi właściwościami, zapasami, importem
i eksportem, środkami komunikacyjnymi, zwyczajami han-
dlowymi, zabezpieczeniem przed ogniem, stworzeniem bi-
bliografii, wynikami badań zakładów doświadczalnych, etc.
etc. Instytut ten miałby być utworzony we Francyi, a do
utrzymania jego przyczyniać miałyby się wszystkie intere-
sowane państwa.

Niemniej interesujące były rozprawy pojedynczych
sekcji, których było ogółem pięć.

Sekcja pierwsza (Technique Forestière an Sylvicultu-
re) zajmowała się nauką leśniczą i powzięła uchwałę, aże-
by nauka leśnicza była w szkołach rolniczych obszerniej
udzielana, gospodarstwo leśne na wystawach bardziej jako
samoistny dział gospodarstwa ogólnego uwzględnione, pre-
miowanie wzorowych gospodarstw także na gospodarstwa
leśne rozszerzone, w seminariach nauczycielskich udzielana
nauka leśnictwa, by nauczyciel wpływać mógł na umysł
dziecka w szkole, urządzone przez organa państwowe po-
pularne kursa pouczające.

Następnie zajmowała się ta sekcja rozmieszczeniem
drzew leśnych, kolejną w lasach połączonych i odroślowych,
możliwością podwyższenia dochodu przez wprowadzenie
drzew szpilkowych do lasów odroślowych. W sprawie za-
stosowania nawozów sztucznych w gospodarstwie leśnem,
wyrażono życzenie prowadzenia dalszych badań nad tą
kwestyą. Jeden z referatów zajmował się kwestyą ochrony
ptactwa pożytecznego, inne przedstawiały w sposób mono-

graficzny wartość gospodarczą niektórych drzew leśnych, jak kasztana, akacyi, drzewa morwowego i t. d.

Sekcja druga (*Economie et Legislation Forestière*) zajmowała się sprawami gospodarczemi i prawodawczemi, przyczem główne miejsce przyznano sprawie opodatkowania lasów. Wysokie podatki, jakim lasy podlegają, są — wedle wyrażonego zapatrywania — główną przeszkodą prowadzenia racjonalnego gospodarstwa leśnego i zażądano odpowiednich zmian istniejących ustaw podatkowych, a w szczególności ułatwień podatkowych przy nowych zalesieniach i w lasach, które uszkodzone zostały przez pożar lub szkodników.

Szczególniej interesującą była debata nad tą sprawą, czy i o ile do życzenia jest wpływ państwa na produkcję leśną i na sposób prowadzenia gospodarstwa w lasach prywatnych, która to kwestya znalazła wyraz z zapatrywaniami, przez wszystkich obecnych dzielonym, że ciągłość produkcji najbardziej wartościowego drzewa zapewniona jest nasamprzód w lasach państwowych, gminnych i osób moralnych, podpadających pod ustawę leśną. Z tego powodu też wyraził kongres życzenie, ażeby państwo — jednak bez środków przymusowych — nabywało jak największe ilości przestrzeni leśnych i popierało podobne zamiary gmin i korporacyj. Dalej wyrażono życzenie, by gospodarowaniem w lasach właścicieli, którzy tego dobrowolnie zażądają, zajmowali się państwowi funkcjonaryusze leśni. Natomiast opierano się dążeniom zbytnej ingerencyi państwa na gospodarstwo prywatnej posiadłości leśnej. Wkońcu zgodzono się w tym względzie na następujące zasadnicze rezolucye: karczowanie lasów może być wykonane tylko na podstawie zezwolenia władzy, wskazanem jest wyłączenie lasów ochronnych w górach i na wybrzeżach piaszczystych, a właściciele tych przestrzeni leśnych mają otrzymywać za to pewne ułatwienia, jak n. p. ulgi podatkowe, pobór nasion i sadzonek, ułatwienia kredytowe dla spółek i stowarzyszeń właścicieli lasu, poradę dla właścicieli lasów w kierunku technicznym i komercyjnym i t. d. Również wypowiedziano się przeciw państwowemu ubezpieczeniu lasów od ognia, w przypuszczeniu, że tym działem zajmą się towarzystwa prywatne i odpowiednio go rozwiążą. Natomiast wyrażono jednomyślnie zapatrywanie, że

wszystkie rządy i państwa powinny statystykę leśną jak najbardziej rozwijać.

Sekcja trzecia (Technologie foréstiére — Commerce et Industrie du bois) zajmowała się kwestyami stojącymi w łączności z użytkowaniem i spieniężaniem płodów leśnych, między innymi zaś następującymi szczegółami: wytwarzaniem sortymentów, narzędziami robotniczymi, zwęglaniem drewna, pozyskiwaniem żywicy, fabrykacją zapalek, użytkowaniem kory, impregnowaniem i konserwowaniem drewna, poprawą środków komunikacyjnych i t. d., i t. d.

Sekcja czwarta (Grands travaux forestières) zajmowała się sprawą zalesień wielkich przestrzeni, ochroną lasów i gospodarstwem pastwiskowym, dalej kwestyą zabudowania potoków górskich, tworzenia i utrzymywania pastwisk górskich i poprawą pastwisk gminnych i korporacyjnych. W sprawie zabudowań potoków górskich zgodzono się na to, że mają one być tylko tam wykonywane, gdzie dokładne studia ich konieczność udowodnią, zresztą zaś należy dążyć do zalesień i skompletowania lasów na obszarach dotyczących zlewisk. Interesujące były rozprawy o poprawie pastwisk, wedle bowiem odnośnego referatu, jest we Francyi około 8 mil. ha pastwisk, które wcale nie są pielęgnowane, a z tej ilości około 3 mil. ha należy do gmin, a te znajdują się w stanie bardzo wielkiego zaniedbania. Należy zatem dążyć w drodze prawnej do ich poprawy, opierającej się na rozumnych melioracyach.

Sekcja piąta (La forêt dans le d'éveloppement du Tourisme et l'Education esthétique des peuples) była właściwym terenem działalności inicjatora kongresu „Touring Club de France“. Omawiano zatem sposoby, jakie wskazane są, by u ludności pielęgnować i pogłębiać poczucie piękna lasu; pouczenia młodzieży szkolnej i małych posiadaczy rolnych i leśnych o świętach drzew i uroczystościach leśnych, o stosunku między lasem a turystyką, obsadzeniu dróg drzewami, o ustawowym wpływie na lasy, przedstawiające szczególne piękno krajobrazowe, naturalnie za odpowiednim wynagrodzeniem tychże, wkońcu o tworzeniu parku narodowego i rezerwatów leśnych.

To są główne szczegóły odbytego kongresu i wierzyć się prawie nie chce, że inicjatorem jego był przytoczony zwią-

zek turystyczny. Nasze stanowisko wobec turystyki określi-
liśmy w odnośnym artykule w „Sylwanie“ pod napisem:
„Las i turystyka“. Zdeklarowaliśmy się w nim jako zwo-
lennicy turystyki, a występowaliśmy przeciw wybrykom,
które ominąć się dadzą. Tem chętniej zaś widzielibyśmy,
gdyby nasza turystyka przejęła się w zupełności ideami
klubu turystycznego francuskiego, co zresztą nie jest rzeczą
wcale trudną, boć w każdym z turystów piękno natury
jest bodźcem jego wypraw, a piękno to nie da się wyo-
brazic bez obecności lasu. Wynika stąd, że utrzymanie lasu
i zwiększanie jego stanu, leży w niezaprzeczonem interesie
turystyki i w tym względzie łączą się idealne interesa
leśników z idealnymi interesami turystów, bezsprzecznie
jak najściślej. Dlatego też będzie zupełnie odpowiadać na-
szym intencjom jako leśnikom, jeżeli nasze towarzystwa
turystyczne przejmą się — co się tyczy lasu — tym samym
duchem, co francuski klub turystyczny.

W kongresie tym wzięło udział około 700 delegatów,
przeważnie Francuzów, gdyż obcokrajowych uczestników,
z wyjątkiem zastępców państw, było w gruncie rzeczy
bardzo mało. Dlatego też referaty obejmowały swą treścią
głównie francuskie stosunki i z tego też punktu widzenia
wychodząc, stawiano i uchwalano rezolucye. Mimo to jed-
nak zapadłe uchwały są nie tylko lokalnego francuskiego,
lecz także ogólnego znaczenia i dlatego uważaliśmy za
wskazane treść obrad rzeczonoego kongresu podać nieco
obszerniej, gdyż omawiano sprawy, które i w naszych
warunkach mają aktualne znaczenie.

C. Kochanowski.